

Kratke vesti iz življenja in sveta

KOMISAR LAHKE INDUSTRIE PREMESČEN

Moskva. — Izidor Ljubimov, komisar lahke industrije, ki je bil že dolgo predmet kritike, ker ni mogel spraviti industrije na novo stopnjo, kakor bi jo moral, je bil odstavljen s svojega mesta. Odstavljeni so bili tudi njegovi asistenti. Njegovo mesto je prevzel V. E. Čestakov.

DEVET PREMOGARJEV UBITIH V PULJU

Pola (Pulj), Italija. — Devet četvrtjev pod zemljo je bilo ubitih devet premogarjev, ko so eksplodirali plini v Arsu premogovniku. Njih trupla so že spravili na površino.

BRUHANJE VULKANA NA SOLOMONSKEM OTOCJU

Canberra, Avstralija. — Ognjenik Bagana na Solomonskem otočju je pridel silovito bruhati. Dim iz ognjenika se vali 15.000 četvrtjev visoko v zrak. Začasno ni nobene neposredne nevarnosti.

OGRSKI KMETJE POZDRAVLJAJO WINDSORJA

Grad Borsodivanka, Madžarska. — Tukajšnji kmetje so nadušeno pozdravili vojvodo Windsorskega in njegovo ženo, ki sta prišla semkaj na deset-dnevni oddih.

DVA BOLGARSKA LETALCA UBITA

Sofija, Bolgarska. — Tukaj je treščilo na zemljo v Nemčiji izdelovalo vojaško letalo, pri čemer sta bila ubita pilot in opazovalec. To je že osma nesreča v tem letu v Bolgariji z letali, ki so bila izdelana v Nemčiji. V teh nesrečah je bilo ubitih pet najst najboljših bolgarskih letalcev.

NAJDRA MRTVECA PRI MOSTICU

Cleveland, O. — V Rocky Riveru, severno od Nickel Plate železnice, so našli truplo nekega. Truplo je ležalo v vodi v bližini mostiča, preko katerega teče železniška proga. Mrtvec je bil običen samo v spodnjem obliku. Truplo mrtveca, ki tehta približno 135 funtov, so prepeljali v okrajno mrtvašnico.

Smrtna kosa

V Chicago, Ill., je umrl naglo za srčno hib Ludvig Jaks, star 25 let, samski. Truplo bo pripeljano v Cleveland k njegovi materi na 1267 E. 58 St. Pogreb se bo vršil pod vodstvom Franka Zakrajška. Čas pogreba in drugo priobčimo jutri. Naju bo rahla domaća gruda, preostalom pa naše sožalje!

Druga konferenca volilne kampanje

V petek, 10. septembra ob 8. uri zvečer se vrši v prostorih soc. kluba št. 27. SND druga konferenca za izvolitev L. Zorkota v mestno zbornico. Poziva se vse zastopnike organizacij, ki so bili pri zadnji konferenci in tudi druge, ki se zanimajo za delavsko politiko, da se seje udeležite. — Tajnik.

Občni zbor Hiše kralja

V petek 10. septembra ob 8. zvečer se vrši v Slovenskem domu na Recher Ave. občni zbor Hiše Kralja Davida. Priprljite tudi nove člane s seboj. Na seji se bo odločilo glede velike vesele, ki se vrši 30. oktobra. Del preostanka od veselice gre za novi dom, del pa za Cankarjevo ustanovo.

Kongres angleških strokovnih delavcev je ožigosal intervencijo fašistov v Španiji

Kongres, ki reprezentira štiri milijone angleških delavcev, zahteva odpoklic inozemskih fašistov iz Španije in dovoljenje nakupa vojnih potrebščin za španske lojaliste.

NORWICH, Anglija, 8. sept. — Tukaj se vrši kongres angleških strokovnih unij, ki so sprejele več resolucij, s katerimi se strog obsoja inozemsko intervencijo v španski civilni vojni.

V eni teh resolucij je rečeno, da je "angleško delavstvo ogroženo nad morjenjem brezmočnih žena in otrok v Španiji, ki jih morijo Francovi fašisti, katerim pomagajo nemške, italijanske in maverske kohorte."

"Kongres dalje ostro obsoja dejstvo, da angleška in druge vlade še nadalje zanikujejo španski vladi po mednarodnem pravu zajamčeno pravico, nakupa orožja in drugih vojnih potrebščin, s čemer direktno podpirajo španske fašiste, ki jih zlagajo z orožjem in vsem potrebnim Italijani in Nemci."

Ugotavljaljajoč, da Italijani podpirajo fašiste pod generalom Franciscom Frankom, določa kongres, da bo podpiral špansko republikansko vlado v njem apelu proti italijanski intervenciji pri Zvezni narodov.

"Vsakemu mora biti jasno, da oborožena intervencija v Španiji, ki zdaj ogroža vse paroplovbo, izizza zrušitev mednarodne miru," je rečeno v resoluciji.

"Zato je dolžnost Zvezne narodov, da natančno prouči te probleme ter da nasvetuje odredbe, med katerimi naj bo glavna ta, da se odpokliče vse inozemske čete iz Španije, da bo moglo špansko ljudstvo spet vzpostaviti svojo politično in ekonomsko neodvisnost."

Kongres je reprezentiral štiri milijone angleških delavcev.

Porodi s pomočjo znanosti in vede

V medicinskih rekordih so znamovali dva nadaljnja slučaja težkih porodov. V Des Moinesu, Ia., je dvajsetletna Mrs. James Welborn porodila dete, ko je ležala v nezavesti zaradi poškodb, ki jih je dobila v avtomobilski nezgodi, v kateri je bil njen mož ubit. — V Kingsville, Tex., pa so telesa mrtve matere, Mrs. George Conde, stare 41 let, ki je podlegla srčni hibi, izrezali dvojška. Zdravniki pravijo, da je to prvi tak porod dvojškov, ki jima je pomagala znanost na svetu.

Vsa znamenja kažejo, da se je pričela napovedana velika japonska ofenziva.

Dr. Kras, št. 8, SDZ

Članstvo se prosi, da se udeleži redne seje društva "Kras" št. 8, SDZ v petek 10. septembra ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih. Rešiti je več stvari glede proslave 25-letnice društva.

Nova Zelandija namerava povečati svoje letalstvo.

— Nova Zelandija namerava povečati svoje letalstvo.

V SREDOZEMLJU IN V OSTALI EVROPI VLADA MIR PRED VIHARJEM

Italija naznanja, da se ne udeleži mediteranske konference. Ruska armada grozi z individualno akcijo in pravi, da bo znala najti pota in sredstva, da pokliče Italijo na odgovor. Sredozemlje je ena sama velika smodnišnica.

RIM, 9. septembra. — Milanški list "Popolo d'Italia," ki ga lastuje Mussolini, je danes izjavil, da se Italija ne bo udeležila konference sredozemskih sil, ki se bo pričela v petek v Nyonu, Svica.

Dalje pravi časopis, ki je oficiellno glasilo ministrskega predsednika Mussolinija, da bo Italija gladko zavrnila tudi drugo rusko noto, v kateri dolži Rusija Italijo pogreznjanja dveh russkih parnikov in zahteva povračilo vse škode kakor tudi odškodnino za vse mornarje, ki so pri tem izgubili življenje.

Fašistični oblastniki pravijo, da ne nameravajo poslati na konferenco svojih zastopnikov, ki bi morali sedeti ob isti mizi z Rusi, ki obdoljujejo Italijane francoskega razbojništva.

MOSKVA, 8. septembra. — Oficiellno glasilo ruske sovjetske armade je objavilo danes grožnjo, da bo pričela Rusija z

NOBENIH VOJNIH UJETNIKOV

Sanghaj. — Poročevalcu newyorskoga "Timesa" je neki visok kitajski častnik priznal, da ni v tej kitajsko-japonski vojni na nobeni strani nobenih ujetnikov. Kitajci in Japonci neusmiljeno pobjejo vse, ki jim pada živi v roke, tudi ranjence.

V vseh bolnišnicah v Sanghaju, kjer leži na tisoče ranjenih kitajskih vojakov, ni mogel poročevalc najti niti enega samega ranjencega Japonca. Prav tako dela Japonci z ujetnimi Kitajci: kroglo v glavo, pa so rešeni nadlogi.

Sedeča stavka delavcev za višje mezde

Zastavali so električarji v tovarni na St. Clair Ave., ki zahtevajo 12 centov povisanja na uro.

Cleveland, O. — Včeraj je bilo ustavljen delo v tovarni Elwell-Parker Electric Co., 4205 St. Clair Ave., kjer so šli delavci, ki so člani United Electric, Radio and Machine Workers union, ki spada pod C.I.O., na sedečo stavko, da izsilijo povisanje svojih mez. V tovarni je zaposlenih približno 450 delavcev, ki delajo v dveh urah.

Sedeča stavka je bila pričela včeraj v polnoči, ko so jo pojavili reprezentanti podjetja tovarne na seji, na kateri se je imelo razpravljati o povisanju mez.

Henry Leslie, predsednik unijiskega odbora za pogajanja, je izjavil, da se je imelo na tej seji razpravljati, če je kompanija pripravljena zvišati svoje nameravano povisanje od šest centov na uro na 12 centov, kar so zahtevalo delavci.

Unija pravi, da je 95 odstotkov delavcev v tovarni njenih članov. Sedeča stavka se bo vrnila na šiftni bazi, to je, da se bo delavci izmenjali vsakih osem ur.

— Nova Zelandija namerava povečati svoje letalstvo.

Rusija je poslala včeraj Italiji že drugo noto, v kateri ponovno naglaša piratstvo Italijanov

Pravoslavna duhovščina se ni udeležila svečanih proslav

Pri cerkvenih opravilih v Beogradu ni bilo navzočih izobčenih jugoslovenskih ministrov. Aretacija poslana.

DUNAJ, 8. septembra. — Vojaškemu defileju, prirejenemu na čast 14. rojstnega dneva v Beogradu, kralja Petra II., so prisostvovali vsi trije regentje in celokupna vlada. Patriarh Dositej ni bil navzoč, ker on ne sme priti v stik z izobčenimi člani ministrskega kabineta, ki so podpisali vatikanski konkordat, zato ga je nadomestoval neki njegov vikar. V cerkvi Aleksandra Nevskega se je vršilo svečano cerkveno opravilo, pri katerem je fungiral patriarch na čelu visoke pravoslavne duhovščine. Pri službi božji je bil navzoč ves diplomatski zbor in predstavniki armade, samo ministrov ni bilo.

Eden izmed poslancev se je nepoznan vtihopal v cerkev, toda tam so ga kmalu spoznali in zapodili in cerkev. Ljudstvo ga je gonilo po ulicah, kričeč: "Dol z izdajalcem! Dol z izdajalcem!"

Popoldne je policija vdrla v hišo znanega pravoslavnega svečenika Janiča, ki je član skupštine in predsednik finančne komisije. Policija ga je zaprla, ne ozirajoč se na njegovo poslansko imuniteto ali nedotakljivost. Policija izjavlja, da ga je aretirala zaradi njegovih napadov na vlado.

Vile rojenice
Vile rojenice so se oglašile pri družini Mr. in Mrs. Frank Erzen, 14919 Pepper ave. ter pušteli čez 8 funtov težkega fantka, prvorjenčka. Mati in dete se nahajata v Booth Memorial bolnišnici. Dekliško ime matere je Samsa. Čestitke!

3. Najnovejše poročilo naznana o dveh novih tajanstvenih napadih na angleške ladje ter o nadenem odprtju treh angleških rušilcev iz Gibraltarja v Sredozemsko morje po neznani misiji.

4. Napoved v Rimu, da posta Italija in Nemčija bojkotirajo mediteransko konferenco, če se iste udeleži tudi Rusija in če bo Rusija še nadalje vztrajala pri svoji zahtevi, da se bo udeležila konference samo v slučaju, če konferenca ožigosa Italijo kot krivo pomorskega razbojništva.

5. Angleški ministrski kabinet je dosegel soglasje, da će tudi konferenca vselelitalijanskogabokota ne upse, da se bosta angleška in francoska mornarica udeležili vojne proti piratskim podmornikom, in da bodo dobili angleški in francoski mornarji na vodilni stiku z inozemci, čim ga uzro.

— Japoncem so bili 214 let prevedani vsaki stiki z inozemci.

Anglija se je že pričela umikati pred jezo Italije in Nemčije. Rusija pa pravi, da bo delala na svojo pest.

"PRAVDA" PRAVI, DA JE RUSKA SOVJETSKA ZASTAVA NEDOTAKLJIVA, KAKOR JE NE-DOTAKLJIVO RUSKO OZEMLJE

LONDON, 8. septembra. —

Nocjo se je doznało, da se Velika Britanija pripravlja, da se bo odpovedala svoji zahtevi po kvarantini vseh podmornic v Sredozemskem morju, če se Italija in Nemčija ne udeležita konference, na kateri se bo sklepalo glede delovanja podmornic v Sredozemskem morju. (Kakor vedno, tako se je tudi zdaj Anglia izkazala za slabotno in popustljivo, zato je tudi ona največ kriva, da je zrasel fašistom tak velik greben. (op. ured.). To je sklenila v očigledi velike jeze Italije in Nemčije, ker je Rusija poslala Italiji že drugo noto, v kateri je potrdila vse, kar ji je rekla v prvi, namreč, da so Italijani navadni pirati ali morski razbojniki.

Moskva, 8. septembra — "Fašistični pirati" je treba dati razumeti, da je zastava sovjetske zemlje, "se glasi zaključek ostrega uremdniškega članka v "Pravdi", ki je oficijelno glasilo ruske sovjetske vlade.

"Pravda" brez ovinkov izjavlja, da so Italijani odgovorni za potop dveh sovjetskih parnikov, zato se besed "fašistični pirati" ne more tolmačiti drugače, kar da misli časopis s tem označiti Italijane.

Rusija je danes do grla sita francosko-angleške politike, kateri deželi izigravata oba konca proti sredini, zato se je odločila, da prične delati na svojo pest, če se bo izkazalo to za potrebno.

Za to ima Rusija dovolj tehtnih vzrokov. Prvi in glavni vzrok je, ker sta bila dva russki parniki pogreznjeni, in kakor pravi "Pravda," pomenita parnika "sovjetsko zemljo." Drugič, Russija komaj čaka, da počaže svetu, da zaradi notranjega čiščenja ni postala slabotnejša, marveč močnejša, ker je izkoreninila notranje izdajalce. In tretji, nikoli ne more nobena stvar bolj združiti in ujediniti naroda po perijodi notranjih nesporazumov, kakor pravičen vzrok nastopa proti zunanjemu sovražniku.

Ako Amerikanec pogleda nazaj na zgodovino svoje lastne dežele, bi videl, da je še sredozemsko-ameriška vojna končno začela zadnje rane med Severom in Jugom. Prav tako bodo notranji nesporazumi v Rusiji izgubili ves svoj pomen, če bo treba nastopiti proti zunanjemu sovražniku.

Zive sovjetske Rusije so skrajno napeti in potop dveh russkih parnikov od strani Italijanov je povzročil tako rekoč izborni in dobrdošlo olajšavo. V besnosti napram Italijanom je danes povabljeni notranja furija in ljudstvo stoji danes bolj strnjeno za Stalinom, kakor je stalno kadar-koli prej.

Seja
Novi grob
V četrtek zjutraj je po dolgi in mučni bolezni umrl Vincent Savnik, star 47 let, stanujec na 7507 Aberdeen Ave. Tukaj začušča žaljajo

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRavnost"

»ENAKOPRavnost«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

za raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....	\$6.00
za 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....
Za Združenje države za celo leto.....	\$4.50
za 6 mesecev.....	\$2.50; za 3 mesece.....
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države: za celo leto.....	\$1.50
Za celo leto.....	\$8.00 za 6 mesecev.....
	\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 28th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

Volitve v metropoli

Cleveland, Ohio

V naši metropoli se zopet vsa pripravlja za jesenske volitve v mestno zbornico. Kandidat brez načelnega programa je dovolj, med njimi so tudi slovenski.

Izkusnje nas ne izučijo, če so še bolj trpke. Staro geslo ostane: "Volino Slovence, zato, ker je Slovenec," brez vprašanja, kako stoji kandidat glede delavskih problemov. Čast naroda — ali s to častjo je treba prevesti tudi sramoto, ako ga izvoljeni polomi, kar se je že večkrat zgodilo. Ogrevanje za tiste služnice je tudi zelo klaverne. Ali naj vsa naselbina brusi pete in jezikе le zato, da bo sta morda dva rojaka pometala ulice ali pobirala smeti, kar je v spoštnem brez pomena?

Vsek kandidat meščanskih strank, ki računa na uspeh, se mora podvreči eni ali drugi lokalni politični mašini, ki je korumpirana do kosti. Vsek kandidat, ki se pojdaši s temi peličnimi volkovi, mora tudi z njimi tuliti in ta kandidat mora biti podvržen tej mašini, ne pa volilcem. Seveda noben kandidat te vrste ne pove tega volilcem.

Zato pa je dolžnost nas volilcev — to smo mi delavci — da pogledamo v ozadje, da vidimo kaj stoji za njimi, predno jim poverimo naše glasove. Mi zavedni delavci ne priporočamo nobenemu kandidatu, kateri nima delavskega programa in delavske organizacije za seboj.

Naši narodni kandidati se ponosajo samo s slovenstvom, katero v ameriškem političnem življenju ne pomeni nič. V resnici ni tak kandidat, ki "roma" le radi službe, vreden, da mu slovenski delavci poverijo svoj glas. Nezavedno početje volilcev pozneje prinaša posledice:

zakaj takšni davki, slaba mestna transportacija, količki po delavcih v stavkah za boljšo plačo, da lažje plačajo davke, zvišanje plač mestnim očancem z 18 sto na 3 tisoč, rez vpraša 18 sto na 3 tisoč, brez vpraša prisilcev za te službe. Tako se godi, ker nimamo svojih delavskih zastopnikov v zbornicah.

Če bodo izkušnje preteklosti kaj zaglele to jesen, lahko v naših wardah izvolimo naše kandidate v mestno zbornico, ki imajo delavsko pošteno organizacijo za seboj.

Poškušajmo enkrat piti zdrovo pijačo iz delavskih rok, ne pa vedno brozgo, da nas potem vedno glava boli.

Volimo kandidate, ki jih je indorsirala delavska stranka. Če bodo izveljeni, bodo morali delati kakor jim stranka veleva, ne pa korumpirani politični ustroj.

Naši delavci v 23. wardi naj volijo L. Zorkota, ves napredni element v Collinwoodu v 32. wardi pa E. Simsona. Za one delavce, ki pa ne morejo svoje slabosti premagati, da bi oddali svoj glas svojima kandidatom, je pa boljše, da ostanejo na volilni dan doma.

To je moje mišljenje kot delavca v borbi za boljši obstojo. Saj je že skrajni čas, da nastopimo skupno z vsemi delavskimi močmi proti prihajajočemu fašizmu, vojni in količkom, ki padajo po naših glavah v stavkah, ki se vodijo za izboljšanje našega življenskega obstoja.

Zadnjic sem omenil, da ja

najbolj pametno, da se preneha z "dopisniško vojno", ki nam je le v skledo.

Mi moramo nameči razlikovati boj z reakcijo in pa prekljanje med svojimi vrstami. Danes ni čas, da bi odprieli stare stvari, afere in aferice. Sedanj čas zahteva združenje vseh naprednih elementov proti reakciji, ki dviga svojo glavo proti vsemu kar je naprednega.

Ne smemo ga lomiti ne posamezno ne v skupinah, kajti tudi kot posamezniki lahko skupni stvari zelo škodujemo, ako smo "majhni" v svojih početjih. Vsem nam mora biti glavna naloga skupnost in naš skupni načrt v političnem in delavsko-kulturnem oziru kakor v uniskem in gospodarskem. Tu gre v glavnem za kolektivno stvar nas vseh, ki smo enega mišljeneja in ki smo za svobodo v najširšem pomenu besede.

Kadar vidimo, da je naša takтика v pridobivanju novih članov našemu gibanju zmotna, je pametno, da jo opustimo. Kadar vidimo, da naše gibanje trpi vsled našega osebnega nastopa in osebnih predstavnikov, zavzemimo drugo bolj tolerantno metodo, tako da bomo uspeli z našimi delavskimi načeli.

Ako se bomo prekljali za menjost, bomo pokazali, da smo še vedno v prvem razredu.

Cankarjeva ustanova se je ustanovila le za širjenje delavske izobrazbe in kot tak: zasluga je naša podpora. Pomimo, da

naš značnosti za skupno ali kolektivno delo se merijo po naših skupnih rezultatih, ne pa po količini repnih konstrukcij, ne pa vrsti le s smernimi aktivnostmi za skupnost, od katere imajo koristi delavci. Naš boj je namenjen le proti reakciji, izkorisitevalem na fašizmu.

V sosednjem wardi, kjer se nahaja klub št. 27 JSZ, se je napredni element zdruižil in indorsiral enega skupnega kandidata za mestno zbornico, namreč s. L. Zorkota. To je edina pot, po kateri se lahko pride do začeljnega uspeha. Tako bi moral biti tudi pri nas v naši wardi, moramo pa skupno in resno prjeti za skupno delo!

A. Skapin

Petje in glasba

Slovenci smo narod, ki rad posuje, in imamo precej dobrih talentov in to tudi med našo mladino.

Imamo zbole, ki prirejajo svetovno znane opere in operete in so med njimi pevci, ki imajo dober talent, pa krožijo samo med nami, splet jih ne damo prilike, da bi postali slavni pevci ali godbeniki. Rabimo jih sami, še ved, izrabljamo in izkorisitevamo jih, skoraj zahtevamo od njih, da nastopajo pri naših raznih prireditvah in koncertih.

Kje se učijo za nastop, ali koliko stane, to nas ne briga. Pa pravimo, da je treba obdržati kulturo in sodelovati v prid iste a v resnici damo bore malo.

Vrnimo se nazaj k našim mladim talentom, ki so med nami. Kdo jih je pomagal v prizadevanju do lepšega uspeha. Zopet ponavljam, starši ne morejo, ker so siromašni, kulturne organizacije nimajo sredstev, ker same težko obstoje.

Edino naše podporne organizacije lahko organizirajo nekak

agresivnost in nasilje, ako sta časovno prav odmerjena, lahko nekaznljivo izvajata.

Nevarnosti v Aziji povečujejo nevarnosti v Evropi, nestabilnost v Evropi pa odstranjuje nevarnosti japonskih akcij v Aziji.

šim mladim, da se bi izvezbali v petju in glasbi. Naše podporne organizacije naj bi se v tem smislu združile in ustanovile kulturni zavod.

Tak zavod naj bi vodil človek ki je zmožen obeh poklicev,

Učenci, ki bi prihajali v tak zavod, bi morali biti pripoznavani, da imajo v resnici dober talent. Edino na ta način bi dobili umetnike iz naših vrst, pevce, ki bi mogoče postali svetovno znameni. Slovenci bi bili ponosni nanje, kakor so drugi narodi ponosni na svoje sorokake.

Ni dolgo tega, kar smo imeli Metropolitan operne pevce tukaj v Clevelandu. Ti so vprizorili več oper, toda če si pazil na imeni pevcev, nisi opazil niti enega slovenskega imena med njimi, tudi ne v malih vlogah. — Vzrok temu je, ker ni sredstev za učenje in pa ker ni sloge med nami, da bi stopili skupaj in organizirali močno kulturno družbo.

Če bi vsaka podpora organizacija prispevala samo po \$5 mesečno bi lahko tak zavod eksistiral, posamezniki bi prispevali v fond, jaz sem pripravljen prispevati \$1 na mesec.

Muslim, da so kulturne organizacije več pomagale podpornim kakovorom na obratno. In ker žrtvujemo, obdržujemo, ustanavljamo, marsikaj, vse rime počasi na prej, čemu ne bi ustanovili še zavoda za petje in glasbo, da bi delali našim talentom priliko, da se izpopolnijo ter s časoma postanejo iz malih, veliki talenti, ki bi se kosali z vsakim narodom širom sveta?

Rad bi videl, da se še kdaj drugi oglasi o tej ideji.

A. Novak

GOLJUFOV NE MANJKA

Federalna trgovska komisija (Federal Trade Commission) vodi sistematično kampanjo proti trgovskim goljufijam in varljivim oglaševanjem, vkljukovano in zato pridejo v kompetenčno federalne oblasti. Iz teh razlogov je nekoliko tvrdki bilo prisiljenih prenehati svoje poslovanje. Druge tvrdke so se pisemo obvezale opustiti one načine trgovanja, proti katerim se je ugovarjalo. Proti mnogim podjetjem, ki so ponovno rabila prevarne načine trgovanja, se je uvedlo kazensko postopanje.

Najhujša oblika trgovskih prevar je prodaja navideznih lekov in ta zloraba je še vedno v cvetju v mnogih delih države. Na primer, neka tvrdka, organizirana v Oklahomi, je oglaševala neko zmes za otiralne in vdihovalne rabe, ki naj se rabiti kot mazilo po britju, ki pa baje tudi prav sigurno pomaga proti pičenju žuželk, sončnim opeklinam, hemoroidam, prebladu, katarju, prisadu na koži, influenzi in celo pljučnicami. Kaj čudotvoren lek! Ko so izdelovalci tega čudežnega mazila bili ujeti v mreže federalne komisije, so takoj priznali, da njihov produkt nima prav nikake lečilne vrednosti, in obvezali so se prenehati svoje prevarne oglaševanje.

Nekaj tvrdka v Daytonu, Ohio, je dobila povelje, da prestane prodajati svoje milo kot zdravilne kakovosti. In to običajno milo se je prodajalo po skrajno prečrtenih cenah.

V mestu New York je neka tvrdka prenehala prodajati neki medicinalni produkt, ki je bil oglašen kot "Aspirin Plus." Ker je tako ime dajalo dojem, da gre za aspirin izredne vrednosti, so bili drugi tovarnarji vložili pritožbo radi "nečedne konkurenčnosti." Ravno tako v New Yorku je neka tvrdka moralna ustaviti lažnivo oglaševanje običajnih robcev kot "superior

"handkerchiefs," češ da so robci "mentolirani" in da njih raba zdravi nahod in druge nosne bolezni.

Neka tvrdka v Chicagu je priznala lažnivost svojega oglasa, da njen čaj zmanjšuje občestost. Čaj je vseboval prav navadne primeši.

V New Yorku je neko podjetje oglaševalo lek, ki baje odpravljati predzadnje starosti in izglašati tkanine kože. Prav isti preparat se je ponujal lahko vredenem znamenju. Slovenci bi bili ponosni nanje, kakor so drugi narodi ponosni na svoje sorokake.

Zdravila proti kašlju, ki niso nikdar pomagala proti kašljiju;

lažnivo oglašen aspirin; zobozdravilni preparati, ki baje vsebujejo vitamine C; oljkin lični prah brez sledu olivenolja, pile za revmatizem, druge za izpuščanje na koži in tucat drugih bolezni; preparat brez vsake vrednosti, garantiran, da pomaga proti revmatizmu, izčrpavosti in visokemu krvnemu pritisiku; lek za obistiv, mehur in druge neravnosti, kakor tudi za nervoznost, glavobol in druge težave, in na tucate in tucate sličnih laži-lekov in mazil je prišlo pod preiskavo Federalne trgovske komisije. Vsi taki produkti so bili izključeni iz trga, ali pa so bile oglašavajoče tvrdke primorane prenehati lažnivo oglaševanje.

Oblast je našla, da so razne tvrdke širom dežele prodajale slaščice, "chewing gum," nogavice, rjuhe in druge produkte s pomočjo raznih loterijskih prirav (punchboard). Bile so prisiljene prenehati tako razpečavanje.

Našli so, da je neka veletrovina v zahodu prodajala posredno na vzhodu prodajala posredno (Dalje na 3. str.)

Narodni adresar je v tisku

G. Ivan Mladinec poroča, da se njegovo delo "Narodni Adresar" nahaja sedaj v tisku in da bo gotovo za razpečavanje dne 20. novembra t. l.

Narodni Adresar bo obsežna knjiga približno 1.000 strani, v kateri bo navedenih kakih 1000 naših kolonij širom Združenih držav in Canade, abecedno razporejenih po državah oziroma provincijah. Pod imenom vsakega mesta nahaja se popoln popis vseh naših tamošnjih društav in ustanov z imeni njihovih glavnjejših odbornikov in z adreso organizacije. Potem popis trgovcev, profesionalcev in oddihih ljudi v koloniji z njihovo adreso in telefonsko številko, uvrščenih pod rubriko njihovih odnosnih poklicev in poslov.

"Uvod" knjige vsebuje kratko zgodovino našega priseljeništva in njegovih delovanj in uspehov v Novem Svetu skupaj s tabelo stanja naših centralnih podprtih organizacij dne 30. junija 1937. V Adresarju so navedene tudi vse naše centralne organizacije vseh vrst s popolnim imenom odbornikov, kakor tudi vse časopisi, cerkev, šole, narodni domovi itd. Itd. Imena vseh oseb, zabeleženih v knjigi, navedena so tudi abecedno v "kazalu" z navedbo strani, na katerih je ime natiskano, tako da čitali bo mogel zlahka najti adreso.

Ker se ta knjiga tiska v omejenem številu izdaj, priporoča se vsakomur, da takoj pošlje svoje naročilo in si s tem zagotovi svoj primerlek. Cena knjige v pred-naročilu (za naročila, ki bodo vposljana pred dnevnim dnom 20. novembra 1937) je \$3.50. Po tem dnevu bo cena znašala \$5.00. Knjiga bo trdo vezana. Vsa naročila pošljite na "Narodni Adresar", 156 Fifth Avenue, New York City.

ZAUPANJE

Kadar išče odjemalec postrežbo pogrebnika, mora to storiti s popolnim naročanjem. Ob takih prilikah je potrebna prijazna, simpatična pomoč in nasvet. Naša postrežba je brezplačna v osobi, radi česar je posledica poštenje želite biti v pomoč zaupodobinom.

LOUIS FERFOLIA

Povest. Spisal Batog

Sosed

Matija je med tem že nekoliko pozabil prestanek izkušenj. Ali naenkrat je zapazil, da se ga vse ogibljejo. Celo Franica, zaradi katere se je bil še najbolj poprijet dela, se ga je že večkrat ognila ter pred njim povesila oči. Veselost, katera se mu je bila nekoliko vrnila, izginila je zopet in temnega obraza je hodil po svojih opravilih. Po dnevi se je nekoliko raztresel, ali toliko hujše mu je bilo ponos. Mračne misli mu niso dale zaspasti. Vročo glavo je pritiskal ob zglavje ali celo ob mrzel zid, da bi se mu burna kri umirila. Premišljeval je, ali bi ne bilo dobro, ako bi prodal vse, kar ima ter se presefil drugam. Ali to misel je vselej zavrgel. S takim dejanjem bi potrdil sum v ljudeh. Vest ga pač, dejali bi vsi, zato jo je potegnil. Sklenil je ostati. Najbolj ga je pa peklo to, da morda tudi stari Dobnik ni prepričan o njegovi nedolžnosti. Sklene, da ga obišče.

Nekega zimskega dne se napotni na to težavno pot. Burja je tulila okoli oglov vaških hiš in pršila v oči droben naletajoč sneg. Vrabci so silili v hiše in si nica je tolka z ozeblim kljunom na šipe z ledeniimi rožami potuših oken. Mraz je bilo, da je skripalo.

Matija stopi v Dobnikovo hišo. S temnim očesom ga sprejme Barba, ki se je v tem času silno postarala. Od onega usodepolnega dne nič govorila z Vodenovimi. Posebno staremu Vodenemu je bilo tako težko, a dal se je in če je slučajno srečel Barbo, pozdravil jo je. Ta je pa vselej le molče hitela mimo nje.

Tako se je med sosedoma nagromadila nevidna stena, katera jo je skušala razdržiti za vedno. Ko se je vrnil Matija domov, je ostalo vse pri starem. "Kaj bi rad," odgovoril Barba osorno.

"Z očetom bi rad govoril," odvrne Matija prijazno.

"Ni mogoče, le pojdi, od koder si prišel," raztrototi se Barba. "Take ljudi, da bi on zdaj poslušal, ta bi bila lepa!"

To vedenje je Matiju zelo učarlo in proti svoji navadi odgovoril je nekoliko bolj osorno: "Pa vendar bom govoril z prejel denar, šel je še po svojih opravilih, a potem se je okoli desete ure vráčal domov. — Kako je bila zanj tisti noč usoden polna, nam je znano. Pri preiskavi je bil zaslišan tudi Peter, a vedel ni povedati drugega, katera da se je Janez ob desetih zvečer vračal domov vesel in zdrav in da ga je on slišal odpravljati se iz svoje sobe, kamor je bil odšel prej ko pa navadi, ker ga je bolela glava. Potem nista bili tako globoko vdrti, da se je Matija ustrasil.

Niti besedice ni mogel izpregoroviti pri tem pogledu. Pal je najboljših. Postrežba je bila izborna in ljudje so radi tja zahajali. Ne more se pa reči, da bi bili tja zahajali zaradi gospodarja samega. To ne, kajti malokdo je našel v razgovoru žejnjim kaj prijetnega. Bil je Peter sploh znan kot skupuh prve vrste in krajev mu ni šel rad iz pod rok. Vzeti je znal, vzeti, a dajala ni rada njegova roka. Zato so se ga ljudje izogibali.

Stari Dobnik se je čudil takemu vedenju in skušal mu je odtegniti roko.

"Ali tudi vi verjamete, oče," stekal je Matija glasno. "Recite, da ne verujete in dali mi boste nazaj življenje, katerega ne morem več nositi."

Dobnik je omahaoval. Prepričan ni bil, da je Matija nedolžen, zato je molčal.

"Vi ne verujete," vzklikne Matija, skoči po konci in beži iz sobe.

V tem je Dobnik napel vse svo-

Pri cerkvi na Kozjem je udarila ura dve ponoči. Po hišah je spalo že vse, le pri Petru je bilo še eno okno razsvetljeno. To je bilo v prvem nadstropju na zadnji strani hiše, obrnjeno proti maledumu griču, kateri se polagoma vzdiguje precej za Petrovo hišo. Tega gricia se je videlo lahko v spalnicu Petrovo, aki ni bilo okno zagnjeno.

Prav v tej noči je na griču stala nepremakljivo črna velika oseba. Vihar je razsajal, da so dreseva škripala in vejevje je tolklo eno ob drugo, da je bilo človeka groza. Toda ona oseba se ni menila za vse to. Venomer je zrla tja na svetlo okno Petrove hiše.

VII.

Omeniti nam je še neke osebe, katero smo je slišali imenovati v tej povesti. Oseba ta je Peter Dobnik, krčmar in posestnik na Kozjem.

Precej ko prideš v Kozje črez novo popravljen most, ugledaš veliko belo poslopje s prostornim dvoriščem in nanovo zidanimi hlevi za različno živino.

Nad visokimi rumeno pobaranimi vrati vidi železen rdeče po-

barvan velik grozd, kažoč, da je tukaj gostilna.

To je gostilna Dobnikova, ali po domači: Petrova. Vstopimo! Iz veže na desno se pride v sobo z gospode. Čedne, lepo pograjene mize se nam prikupijo na prvi pogled. Pri peči v kotu na blazinastem stolu sedi človek majhne rasti, zabuhlega obraza ter neprijetno in nemirno zročih oči. Star je okoli petdeset let.

Debeli in plešasta njegova glava ni prikupljiva. Nemirno se giblje na stolu in zre skozi okno v viharni zimski piš na cesti. To je hišni gospodar Peter Dobnik.

Skrivnostni opazovalec se je pri tem pogledu čudno nasmehal:

Ljudje na Kozjem imajo Petera za premožnega. Naselil se je pred kakimi dvajsetimi leti v tem kraju in začel kupčevati z razno drobnjadjo. V kratkem si je kupil lastno hišo in šlo mu je vse dobro. Pozneje si je napravil gostilno, a nad vse si je opomogel še le zadnjega leta. Kakor iz stal so mu rastla zidališča in kučoval je zemljišče za zemljščem. — Temu Petru je bil posodil pred štirimi leti Dobnik štiri tisoč goldinarjev. Ko je mnil obrok, izplačal jih je Peter z obrestmi vred oni popoldan Janezu pred notarjem, kateri je napravil tudi pobotnico, s katero se sme dolg na Petrovem posestu razknjižiti. Ko je Janez nato prejel denar, šel je še po svojih opravilih, a potem se je okoli desete ure vráčal domov. — Kako je bila zanj tisti noč usoden polna, nam je znano. Pri preiskavi je bil zaslišan tudi Peter, a vedel ni povedati drugega, katera da se je Janez ob desetih zvečer vračal domov vesel in zdrav in da ga je on slišal odpravljati se iz svoje sobe, kamor je bil odšel prej ko pa navadi, ker ga je bolela glava. Potem nista bili tako globoko vdrti, da se je Matija ustrasil.

Gostilna Dobnikova je bila znana daleč na okoli kot ena najboljših. Postrežba je bila izborna in ljudje so radi tja zahajali. Ne more se pa reči, da bi bili tja zahajali zaradi gospodarja samega. To ne, kajti malokdo je našel v razgovoru žejnjim kaj prijetnega. Bil je Peter sploh znan kot skupuh prve vrste in krajev mu ni šel rad iz pod rok. Vzeti je znal, vzeti, a dajala ni rada njegova roka. Zato so se ga ljudje izogibali.

Stari Dobnik se je čudil takemu vedenju in skušal mu je odtegniti roko.

"Ali tudi vi verjamete, oče," stekal je Matija glasno. "Recite, da ne verujete in dali mi boste nazaj življenje, katerega ne morem več nositi."

Dobnik je omahaoval. Prepričan ni bil, da je Matija nedolžen,

"Vi ne verujete," vzklikne Matija, skoči po konci in beži iz sobe.

V tem je Dobnik napel vse svo-

seboj. "Zakaj ni oni-le tam te listnice sežgal?"

Svetilka je med tem Petru vedno premalo svetila. Vsak tretnote je jo popravil višje. Vse to je pač res kazalo o slabosti. Še le proti jutru, ko so dekle že začele raznašati po hiši, je gasnil Peter luč ter legal v kratek počitku. Tedaj je odšla tudi oseba z bližnjega gricia.

Ker je že bilo nekoliko svetlo si lahko ogledamo nočnega opazovalca. Vihar je razsajal, da so dreseva škripala in vejevje je tolklo eno ob drugo, da je bilo človeka groza. Toda ona oseba se ni menila za vse to. Venomer je zrla tja na svetlo okno Petrove hiše.

Prav v tej noči je na griču stala nepremakljivo črna velika oseba. Vihar je razsajal, da so dreseva škripala in vejevje je tolklo eno ob drugo, da je bilo človeka groza. Toda ona oseba se ni menila za vse to. Venomer je zrla tja na svetlo okno Petrove hiše.

Domov prišed si je Velkovrh zaznamoval neke reči v svoj zapisnik, a potem naglo odšel k sodišču. Dolgo je govoril s sodnikom. Nazadnje ga ta vpraša:

"Ali ste pa svoje reči tudi go-tovi?"

"Popolnoma, gospod sodnik."

Sodnik sede in napiše nekaj na pripravljen list. — Popoldan je na sedel Velkovrh v kotu za mizo in štel je denar. Ali pri tem ni bil miren. Vedno se je oziral na desno svojo stran in prestrašen tja upiral oči. Zamahnil je z roko prav kakor bi hotel koga oddoditi, kateri se je hotel usesti k njemu. A oni le ni hotel oditi. Zato je Peter premenil svoj prostor in se usedel na drug stol. Toda tudi tukaj ni imel miru. Iz enega kota je begal v drugo. Spravil je denar v listnico, katera je ležala na mizi. Pristavil jo je bliže luči ter ogledoval jo z vso pazljivostjo. Ali naenkrat je spustil na mizo, kakov bi si bil na nji opelk vseh pet prstov. Nato jo je zopet pobral ter naglo zaklenil v miznico.

VIII.

"Veste, gospod Peter, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"Kakšnemu morilcu?" vprašal je Peter tako na tiho, da je oni komaj umel.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

IX.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

X.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XI.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XII.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XIII.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XIV.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XV.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XVI.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XVII.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XVIII.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XIX.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XX.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XXI.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XXII.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

"I no, onemu, kateri je umoril Janeza Dobnika."

Peter je vidno prebledel in si ni upal pogledati v obraz oroz-

XXIII.

Prosto za gospoda Petra, da smo morilcu na sledu," dejal je med drugim Velkovrh.

